

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 289/2015-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 30. apríla 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej hbr advokáti s. r. o., Obchodná 58, Bratislava, konajúca prostredníctvom jej konateľa a advokáta Mgr. Martina Holiča, ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 14/2014 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 6 Ro 215/2012), a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. marca 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej hbr advokáti s. r. o., Obchodná 58, Bratislava, konajúca prostredníctvom jej konateľa a advokáta Mgr. Martina Holiča, ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Pezinok (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 14/2014 [pôvodne vedenom pod sp. zn. 6 Ro 215/2012 (ďalej aj „napadnuté konanie“)].

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľka je účastníčkou konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 4 C 14/2014 (pôvodne vedeného pod sp. zn. 36 Ro 215/2012) v právnom postavení odporkyne. Obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ], podala okresnému súdu 4. apríla 2012 návrh, ktorým sa proti odporkyňi domáhala vydania platobného rozkazu na zaplatenie sumy 13 499,36 € s príslušenstvom. Okresný súd uznesením sp. zn. 36 Ro 215/2012 zo 4. júna 2013 (ďalej len „platobný rozkaz“) vydal platobný rozkaz, ktorým sťažovateľke uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi označenú sumu. Proti platobnému rozkazu podala sťažovateľka 19. novembra 2013 odpor, pričom „*Samotné vyjadrenie navrhovateľa k odporu proti platobnému rozkazu zo dňa 13. 01. 2014, doručené súdu 17. 01. 2014 bolo zaslané k rukám právneho zástupcu sťažovateľky až dňa 02. 03. 2015, teda takmer po 14 mesiacoch.*“.

Sťažovateľka v sťažnosti ďalej uvádza:

„Sťažnosť na postup súdu v zmysle zákona č. 753/2004 Z. z. o súdoch v znení neskorších predpisov podala Sťažovateľka dňa 09. 12. 2014, nakoľko od uskutočnenia posledného úkonu zo strany Okresného súdu Pezinok, ktorým bolo zrušenie platobného rozkazu zo dňa 20.01.2014 ubehol pomerne dlhší čas, ku dňu podania sťažnosti 10 mesiacov. ... vyhodnotil predseda súdu sťažnosť podanú na prieťahy v konaní sp. zn. 4 C 14/2014 podľa § 62 ods. 1 zák. č 757/2004 Z. z. ako dôvodnú. V konaní boli zaznamenané prieťahy, ktoré však boli zapríčinené podľa názoru súdu objektívnymi dôvodmi - dlhodobá práceneschopnosť zákonnej sudkyne, vysoký počet nevybavených vecí v jej oddelení, čo spôsobilo aj narušenie plynulosti konania sp. zn. 4 C 14/2014. Dôvody uvedené v rozhodnutí predsedu súdu nespochybňujeme, sú relevantné, avšak z pohľadu účastníka konania a jeho právneho postavenia a istôt je potrebné za rozhodujúce považovať objektívny stav vecí, za ktorý je zodpovedný súd a štát.“

Sťažovateľka odôvodňuje porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy tým, že „do dnešného dňa ubehlo už 33 mesiacov a zo strany súdu boli v konaní jeho nečinnosťou spôsobené zbytočné prieťahy

v konaní a to nielen za posledných 13 mesiacov, ale aj pri vydaní platobného rozkazu, pri jeho doručovaní, rozhodovaní o podanom odpore, následnom zrušení platobného rozkazu, či vytýčení prvého pojednávania. Tým, že súd v predmetnom konaní doteraz meritórne nerozhodol, ani sa nekonalo prvé pojednávanie vo veci, Okresný súd Pezinok svojím postupom zrejme bránil uplatneniu ochrany práva Sťažovateľky a nekonal v súlade s § 6 OSP, podľa ktorého v konaní súd postupuje v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania tak, aby ochrana práv bola rýchla a účinná. Z vyššie uvedeného vyplýva, že Okresný súd Pezinok minimálne od 04. 04. 2012 do 04. 06. 2013 (vydanie platobného rozkazu), od 05. 06. 2013 do 02. 11. 2013 (doručovanie platobného rozkazu), od 19. 11. 2013 do 02. 03. 2015 (zrušenie platobného rozkazu a vytýčenie prvého termínu pojednávania) nepostupuje v súlade so zásadami hospodárneho a rýchleho prejednanía a rozhodnutia veci a už vôbec nie v prospech ochrany práv účastníkov konania, ale svojimi úkonmi a svojou nečinnosťou ako aj svojím neefektívnym a nesústredeným postupom len vytvára procesné prekážky riadneho výkonu rozhodovacích právomocí. Ku dňu podania tejto sťažnosti je to celkovo skoro 33 mesiacov právnej neistoty a čakania na spravodlivé rozhodnutie súdu. Pri zohľadnení obsahu Návrhu ako aj odporu Sťažovateľky a vyjadrení účastníkov konania možno konštatovať, že právna vec, ktorá je predmetom konania číslo 4 C 14/2014 (pôvodne 6 Ro/215/2012-29) nie je po skutkovej ani právnej stránke natoľko zložitá, aby išlo o zrejme komplikovaný prípad, ktorý by v sebe zahŕňal posúdenie viacerých právnych predpisov a už vôbec nie aplikáciu medzinárodného práva. Z tohto dôvodu nemožno považovať doterajší postup Okresného súdu Pezinok v tejto veci za adekvátny. Vo vzťahu ku kritériu: správanie účastníkov konania, je nutné uviesť, že Sťažovateľka, vždy a bez zbytočného odkladu reagovala na výzvy a predvolanie súdu. Sťažovateľka tak svojím aktívnym prístupom ku konaniu chcela prispieť k čo najskoršiemu rozhodnutiu vo veci samej, ktoré by odstránilo stav jej právnej neistoty a viedlo k spravodlivému rozhodnutiu veci samej.“.

Sumarizujúc svoje námietky, sťažovateľka konštatuje, že „... nesústredený a neefektívny postup súdu a jeho zjavná nečinnosť vo veci samej, je nelogická,

neodôvodnená a z pohľadu Sťažovateľky nespravodlivá a teda v rozpore s jej základným právom tak ako je špecifikované v odseku 2 článku 48 Ústavy SR“.

Sťažovateľka sa domáha aj priznania primeraného finančného zadosťučinenia v sume 3 500 €, čo odôvodňuje takto: «V čase podania odporu Sťažovateľka predpokladala, že vec bude rýchlo prejednaná a rozhodnutá (najmä s prihliadnutím na jej jednoduchú právnu a faktickú stránku), a že tak získa aspoň morálnu satisfakciu vo forme „spravodlivého“ zamietnutia žaloby, ktorej obsah je v rozpore so Zmluvou o dielo. Avšak doterajším postupom súdu vo veci samej nielenže jej neistota odstránená nebola, ale vznikol naviac stav právnej nespravodlivosti a bezmocnosti. Pred podaním odporu mala Sťažovateľka plnú dôveru v existujúci súdny systém Slovenskej republiky. V dôsledku existencie napadnutého súdneho konania, ktorého výsledok je s prihliadnutím na doterajší postup súdu stále neistý ako aj s prihliadnutím na úplne scestný návrh žalobcu, stratila Sťažovateľka dôveru v schopnosť súdneho systému zabezpečiť primeranú ochranu jej práva zároveň sa musela s ohľadom na nečinnosť súdu obmedziť pri svojom rozhodovaní vo finančných a osobných otázkach a vytvoríť si tak aj primeranú finančnú rezervu pre prípad neúspechu v konaní.»

Na základe uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo Sťažovateľky [REDAKOVANÉ]... na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov v zmysle článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Pezinok... spisová značka konania 4 C 14/2014 (pôvodne 6 Ro/215/2012) porušené bolo.

2. Okresnému súdu Pezinok sa prikazuje v konaní vedenom pod spisovou značkou 4 C 14/2014 (pôvodne 6 Ro/215/2012) konať bez zbytočných prieťahov.

3. [REDAKOVANÉ]... sa priznáva finančné zadosťučinenie v sume po 3.500,- EUR (slovom tritisíc päťsto eur), ktoré je Okresný súd Pezinok povinný uhradiť v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Pezinok je povinný nahradiť trovy právneho zastúpenia [REDACTED] [REDACTED]... vo výške 355,73 EUR s DPH, a to na účet jej právneho zástupcu... do 3 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa a zisťuje, či nie sú dané dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie

ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05).

Ústavný súd si vyžiadal spis vzťahujúci sa na konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 4 C 14/2014, z ktorého zistil tieto skutočnosti rozhodné pre posúdenie sťažnosti sťažovateľky:

Dňa 4. apríla 2012 bol okresnému súdu doručený návrh obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], Bratislava (ďalej len „navrhovateľ“), proti sťažovateľke na vydanie platobného rozkazu na zaplatenie sumy 13 499,36 € s príslušenstvom.

Predseda okresného súdu vydal 24. apríla 2012 pokyn Spr. 3004/2012, ktorým bola predmetná vec pôvodne zapísaná v nesprávnom súdnom registri „Rob“ podľa platného znenia rozvrhu práce okresného súdu na rok 2012 prevedená do registra „Ro“ a zaevidovaná pod sp. zn. 6 Ro 215/2012.

Dňa 27. júla 2012 okresný súd vyzval navrhovateľa na zaplatenie súdneho poplatku v sume 911 € (navrhovateľ ho zaplatil 4. apríla 2013).

Dňa 4. júna 2013 okresný súd vydal platobný rozkaz č. k. 6 Ro 215/2012-29 (ďalej len „platobný rozkaz“), ktorým uložil sťažovateľke, aby v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia zaplatila navrhovateľovi sumu 13 499,36 € s príslušenstvom.

Sťažovateľka doručila okresnému súdu 19. novembra 2013 odpor proti platobnému rozkazu, ktorý ho následne 30. decembra 2013 doručil navrhovateľovi na vyjadrenie (vyjadrenie navrhovateľa k odporu bolo okresnému súdu doručené 17. januára 2014).

Spis vzťahujúci sa na napadnuté konanie bol 20. januára 2014 prevedený do registra „C“ a bola mu pridelená sp. zn. 4 C 14/2014.

S účinnosťou od 1. marca 2014 podľa dodatku č. 4 k rozvrhu práce okresného súdu na rok 2014 došlo v predmetnej veci k zmene zákonnej sudkyne. Následne podľa dodatku č. 8 k rozvrhu práce okresného súdu na rok 2014 došlo s účinnosťou od 1. júna 2014 k opätovnej zmene zákonnej sudkyne.

Okresný súd nariadil pojednávanie na 10. marec 2015, ktoré sa neuskutočnilo z dôvodu práceneschopnosti zákonnej sudkyne, a preto bolo pojednávanie nariadené na 2. apríl 2015. Pojednávanie nariadené na 2. apríl 2015 sa opätovne neuskutočnilo z dôvodu práceneschopnosti zákonnej sudkyne; termín pojednávania bol zmenený na 14. júl 2015.

Dňa 20. marca 2015 bolo okresnému súdu doručené ospravedlnenie neprítomnosti právneho zástupcu sťažovateľky na pojednávaní nariadenom na 14. júl 2015 z dôvodu plánovanej zahraničnej cesty.

Podľa dodatku č. 3 k rozvrhu práce okresného súdu na rok 2015 s účinnosťou od 1. apríla 2015 došlo k opätovnej zmene zákonnej sudkyne.

Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach (napr. IV. ÚS 343/04, III. ÚS 59/05, IV. ÚS 311/09) vyslovil, že zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo uvažovať o zbytočných prieťahoch.

Z judikatúry ústavného súdu taktiež vyplýva, že nie každý zistený prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. II. ÚS 57/01, I. ÚS 48/03, III. ÚS 59/05). V prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prieťahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného týmto článkom ústavy (napr. II. ÚS 57/01), prípadne návrhu buď nevyhovet (napr. I. ÚS 11/00), alebo ho odmietol spravidla ako zjavne neopodstatnený (I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05).

Ústavný súd na základe prehľadu úkonov vykonaných v napadnutom konaní konštatuje, že v ňom nepochybne došlo postupom okresného súdu k prieťahom, ktoré však predovšetkým s ohľadom na jeho celkovú doterajšiu dĺžku trvania (tri roky) nemožno

v súčasnom štádiu kvalifikovať ako zbytočné prietahy, na základe ktorých by mohol vysloviť porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (m. m. I. ÚS 455/2014, III. ÚS 24/04, III. ÚS 67/04).

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Nad rámec tohto uznesenia ústavný súd konštatuje, že vo vzťahu k sťažnosti sťažovateľky sú splnené podmienky aj na jej odmietnutie z dôvodu neprípustnosti. Ústavný súd totiž vo svojej doterajšej judikatúre opakovane vyslovuje, že v prípadoch sťažností podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v ktorých je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, vyžaduje, aby sťažovatelia preukázali využitie právneho prostriedku nápravy podľa § 3 ods. 7 a § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“), t. j. podanie sťažnosti na prietahy v konaní predsedovi príslušného všeobecného súdu. Podanie takejto sťažnosti ústavný súd totiž zásadne považuje za účinný prostriedok ochrany takých základných práv, ktoré súvisia so základným právom na súdnu ochranu, ako aj so základným právom na konanie bez zbytočných prietahov (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04). Podanie sťažnosti preto podľa príslušných ustanovení zákona o súdoch ústavný súd považuje za jeden z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienku konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd poukazuje na právne názory vyjadrené v jeho doterajšej judikatúre, podľa ktorých účelom sťažnosti proti porušovaniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa príslušných ustanovení zákona o súdoch nie je potvrdenie stavu, ktorý nie je v súlade so základným právom zaručeným čl. 48 ods. 2 ústavy, ale poskytnutie príležitosti súdu, aby sám urobil nápravu a odstránil protiprávny stav zapríčinený nesprávnym postupom alebo svojou nečinnosťou (m. m. II. ÚS 64/97, I. ÚS 20/05). Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou sa namieta porušenie

základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že účinne využil označený právny prostriedok nápravy podľa zákona o súdoch, alebo ak preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

V reakcii na niektoré rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd korigoval v ostatnom období svoju judikatúru, a to tak, že na požiadavke využitia prostriedkov nápravy v zmysle § 62 a nasl. zákona o súdoch v zásade už netrvá, ale len v prípadoch, keď dĺžka namietaného konania v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu je už prima facie zjavne neprimeraná (napr. IV. ÚS 26/2012, IV. ÚS 93/2012). V konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci však o zjavne neprimeranú doterajšiu dĺžku konania nejde.

Sťažovateľka v sťažnosti tvrdí, že sťažnosť podľa § 62 a nasl. zákona o súdoch podala „... 09. 12. 2014, nakoľko od uskutočnenia posledného úkonu zo strany Okresného súdu Pezinok, ktorým bolo zrušenie platobného rozkazu zo dňa 20. 01. 2014 ubehol pomerne dlhší čas, ku dňu podania sťažnosti 10 mesiacov...“.

V týchto súvislostiach ústavný súd poukazuje na svoju ďalšiu judikatúru, podľa ktorej po podaní sťažnosti podľa príslušných ustanovení zákona o súdoch je potrebné poskytnúť všeobecnému súdu časový priestor na prijatie opatrení s cieľom nápravy a odstránenia protiprávneho stavu zapríčineného nečinnosťou alebo neefektívnou činnosťou (IV. ÚS 78/07, IV. ÚS 59/08, IV. ÚS 27/09); inak považuje sťažnosť na prieťahy v konaní podľa § 62 ods. 1 zákona o súdoch podanú sťažovateľom ako formálny úkon, ktorému nemožno pripísať účinky, ktoré by inak taká sťažnosť mohla mať, ak by bola príslušnému súdu poskytnutá primeraná (rozumná) lehota na prijatie opatrení proti zbytočným prieťahom vo veci samej (m. m. IV. ÚS 306/04, III. ÚS 78/05, IV. ÚS 194/05, I. ÚS 233/08).

Ústavný súd považuje za potrebné v závere ešte pripomenúť, že toto uznesenie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby po splnení všetkých zákonom predpísaných náležitostí

sťažovateľka v tejto veci za predpokladu, že by v ďalšom priebehu napadnutého konania dochádzalo k zbytočným prieťahom, predložila ústavnému súdu novú sťažnosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. apríla 2015